

Dodržování bariérových postupů zdravotnickými pracovníky

Observační prospektivní studie

PhDr. Simona Saibertová, Ph.D., Mgr. Natálie Hrdinová
Ústav zdravotnických věd
Lékařská fakulta, Masarykova univerzita

Úvod

- Pacienti hospitalizovaní na odd. IP jsou více náchylní k získání infekcí spojených se zdravotní péčí (atb léčba, polymorbidní pacienti ve vážném zdravotním stavu, invazivní terapie, hygiena prostředí)
Pravděpodobnost výskytu je od 20 % do 60 %.
- Tyto nákazy prodlužují délku pobytu nemocného, náklady na hospitalizaci, zvyšují mortalitu.
- Vyšší zátěž personálu na péči

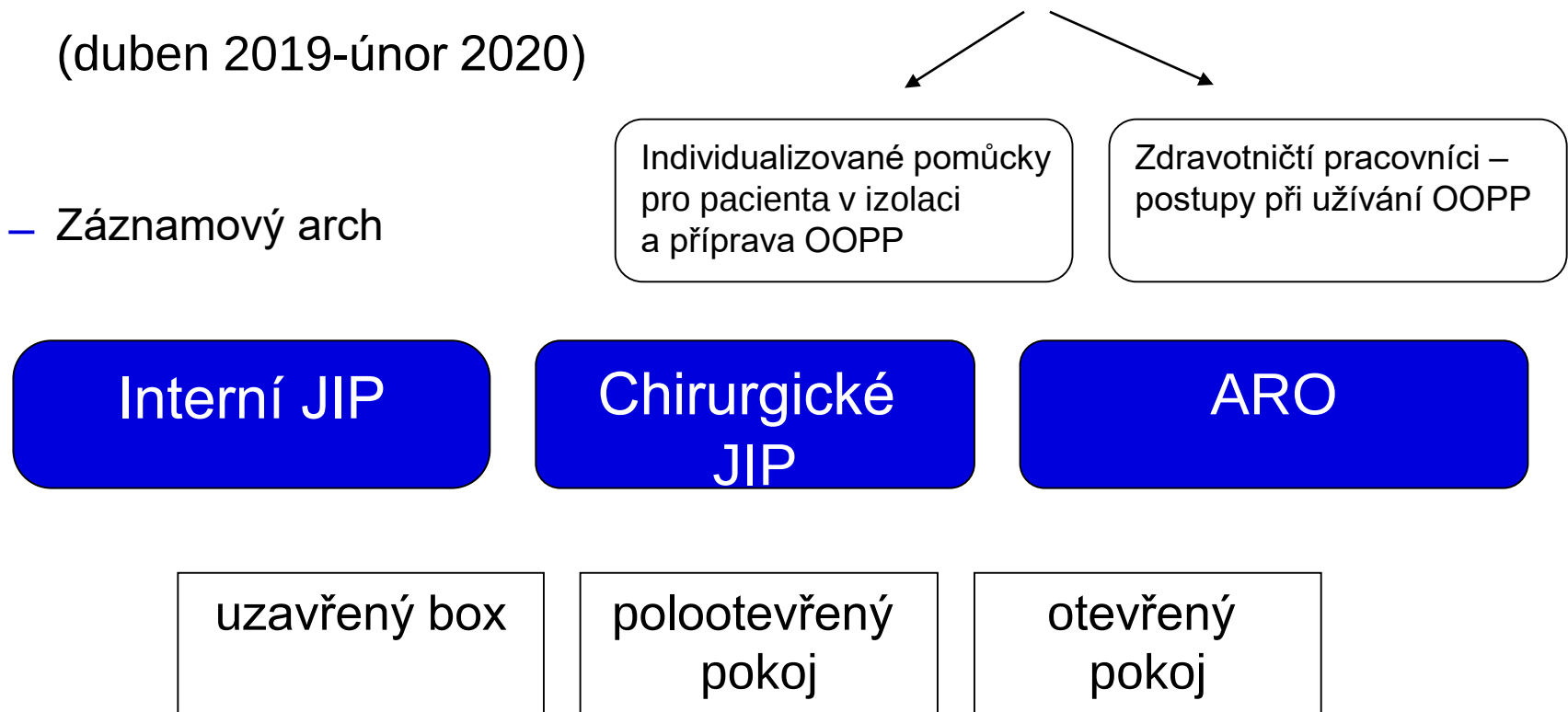
Cíle

- 1. Cíl: vyhodnotit zavedená bezpečnostní opatření u pacientů v izolaci označených jako „zvýšený hygienický režim“ také známý jako „izolační režim“ kvůli potvrzenému multirezistentnímu organismu.
- 2. Cíl: vyhodnotit správné kroky akcí (postupů) při používání OOPP zdravotnickými pracovníky, kteří byli v přímém kontaktu s těmito pacienty.

Metodika I.

- Observační prospektivní studie - participativní skryté pozorování
(duben 2019-únor 2020)

- Záznamový arch

Metodika II.

Typ izolačního režimu: ☐ A ☐ B ☐ C

- A – gramnegativní bakterie s produkcí karbapenemáz a metalobetalaktamáz
- B – gramnegativní bakterie MRSA, VRE, ESBL, polyrezistentní kmeny *Pseudomonas aeruginosa* bez produkce MBL
- C – grampozitivní sporulující bakterie *Clostridium difficile*
- **Stolek před lůžkem či pokojem pacienta v izolačním režimu:** alkoholová dezinfekce na ruce - plášť - rukavice - ústenka
- **Individualizované pomůcky a bezpečnostní opatření v okolí pacienta:**
pytle na infekční prádlo - koše na infekční materiál - dezinfekčního prostředek na lůžku P¹ - nádoba na ostrý materiál - fonendoskop - teploměr - tonometr - podložní mísa² - močová láhev² - bezpečnostní zóna okolo lůžka 1 m³ - lůžko je odděleno plentou³ - lůžko je uloženo v rohu místnosti⁴

¹ pouze u zvýšeného hygienického režimu A + B

² vyplňuje se v případě, že pacient tyto položky využívá

³ vyplňuje se v případě, že pacient není hospitalizován na samostatném boxu

⁴ vyplňuje se v případě, že pacient je hospitalizován na otevřeném typu oddělení

Metodika III.

Zdravotnický pracovník: ☐ sestra ☐ lékař ☐ ostatní zdravotníci

Dezinfekce rukou před použitím OOPP

Použití všech ochranných pomůcek: plášť – ústenka – rukavice

Dezinfekce rukou po použití OOPP

Mechanické mytí rukou po použití OOPP (*u izolačního typu C)

Profil respondentů

Celkem bylo sledováno 514 zdravotnických pracovníků

Zdrav. pracovníci	Interní JIP		Chirurgické JIP		ARO		Celkem	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Všeobecné sestry	125	24,3	69	13,4	61	11,9	255	49,6
Lékaři	76	14,8	51	9,9	38	7,4	165	32,1
Ostatní zdravotníci*	40	7,8	27	5,3	27	5,3	94	18,3*
Celkem	241	46,9	147	28,6	126	24,5	514	100

*Mezi další zdravotnické pracovníky patřili záchranáři, psychologové, fyzioterapeuti, nutriční terapeuti a další

Výsledky I.

Sledováno 44 izolačních režimů pacientů

Stavební uspořádání izolace pacienta

Pracoviště	Otevřený pokoj		Polootevřený p.		Box		Celkem	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Interní JIP	16	36,4	0	0	0	0	16	36,4
Chirurgické JIP	1	2,3	1	2,3	12	27,3	14	31,8
ARO	4	9,1	4	9,1	6	13,6	14	31,8
Celkem	21	47,7	5	11,4	18	40,9	44	100

Individualizované pomůcky pro pacienta v izolaci a OOPP

	Interní JIP		Chirurgické JIP		ARO		Total		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ano	0	0	2	14.3	8	57.1	10	22.7	0.0004
Ne	16	100	12	85.7	6	42.9	34	77.3	
Celkem	16	100	14	100	14	100	44	100	

Na anesteziologicko-resuscitačních oddělení byla významně více splněna přítomnost všech definovaných položek

Výsledky II.

Provádění hygieny rukou a použití OOPP

	Všeobecné sestry		Lékaři		Ostatní zdravotníci		Celkem ve skupině		p (Pearson's Chi-square test)
	n	%	n	%	n	%	n	%	
Provádění hygieny rukou před použitím OOPP									
Ano	136	53.3	70	42.4	19	20.2	255	43.8	< 0.001
Ne	119	46.7	95	57.6	75	79.8	289	56.2	
Celkem	255	100	165	100	94	100	514	100	
Použití všech OOPP									
Ano	227	89,0	123	74.5	65	69.1	415	80.7	< 0.001
Ne	28	11	42	25.5	29	30.9	99	19.3	
Celkem	255	100	165	100	94	100	514	100	
Provádění hygieny rukou po použití OOPP *									
Ano	214	83.9	118	71.5	54	57.5	386	75.1	< 0.001
Ne	41	16.1	47	28.5	40	42.5	128	24.9	
Celkem	255	100	165	100	94	100	514	100	

Všeobecné sestry provádí úkony ve všech sledovaných oblastech významně více než ostatní zdravotníci.

Výsledky III.

Z celkových 514 zdravotnických pracovníků bylo v kontaktu s pacientem ve zvýšeném hygienickém režimu typu C (bakterie *Clostridium difficile*) pouze 74 zdravotnických pracovníků.

Mechanické mytí rukou po použití OOPP	Ano		Ne		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
Všeobecná sestra	30	40,5	13	17,6	43	58,1
Lékař	3	4,1	18	24,3	21	28,4
Ostatní	1	1,3	9	12,2	10	13,5
Celkem	34	45,9	40	54,1	74	100

Dezinfekce rukou po mechanickém mytí	Ano		Ne		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
Všeobecná sestra	29	85,3	1	2,9	30	88,2
Lékař	2	5,9	1	2,9	3	8,8
Ostatní	1	2,9	0	0	1	2,9
Celkem	32	94,1	2	5,9*	34	100*

Výsledky IV.

Správné pořadí kroků (postupů) při používání OOPP zdrav. pracovníky a vybrané pracovní charakteristiky

	Ano		Ne		Celkem		p (Pearson's Chi-square test)
	n	%	n	%	n	%	
Typ oddělení							
Interní JIP	47	19.5	194	80.5	241	100	< 0.001
Chirurgické JIP	84	57.1	63	42.9	147	100	
ARO	56	44.4	70	55.6	126	100	
Celkem	187	36.4	327	63.6	514	100	
Dispozice izolačního režimu							
Otevřený pokoj	74	25.2	220	74.8	294	100	< 0.001
Polootevřený	33	55.9	26	44.1	59	100	
Box	80	49.7	81	50.3	161	100	
Celkem	187	36.4	327	63.6	514	100	

Na typu oddělení chirurgické JIP (57,1 %) a na polootevřeném stavebním uspořádání pokoje izolovaného pacienta (55,9 %) byla významně více prováděna správnost úkonů při používání OOPP zdrav. pracovníky než na ostatních typech oddělení a stavebních uspořádání

Závěr

- nejslabším článkem ve správném pořadí akcí při používání OOPP je dezinfekce rukou před jejich použitím
- ve všech sledovaných parametrech ostatní zdravotníci nejméně dodržovali postupy v užívání OOPP – neznalost problematiky/postupů, časová zátěž, podcenění problému
- Přiměřená bezpečnostní opatření a správné používání osobních ochranných prostředků u hospitalizovaných pacientů s infekcí spojenou se zdravotní péčí je nejúčinnější prevencí jejich šíření.

Děkuji za pozornost

